

Jaarverslag 2018
MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid

Maart 2019

Inhoud

Voorwoord	3
Beleid.....	4
Lijn 1 Kwaliteit van zorg.....	5
Lijn 2 Kwaliteit van leven.....	9
Lijn 3 Jeugd en psychische kwetsbaarheid.....	11
Lijn 4 Systemen, wetten en randvoorwaarden	12
Vereniging MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid	16
Bijlage 1 Afkortingen.....	17
Bijlage 2 Bestuur MIND Landelijk Platform.....	18
Bijlage 3 Lidorganisaties MIND Landelijk Platform	19
Bijlage 4 Medewerkers MIND Landelijk Platform 2018	20

Voorwoord

Het jaar 2018 was een jaar van verandering en vernieuwing. In de zomer namen we afscheid van Ronald Gorter, directeur-bestuurder van MIND. Ook enkele andere collega's vertrokken eind van het jaar. Met een kleiner bureau en een eenkoppige directie zullen we onze slagkracht echter niet verliezen, maar de kansen die er zijn voor het versterken van de positie van mensen met psychische problemen en hun naasten optimaal benutten.

Lidorganisaties, cliënten- en familieraden, ambassadeurs en vrijwilligers, medewerkers en toezichthouders: met elkaar hebben in 2018 gewerkt aan het verder inrichten en positioneren van het samenwerkingsverband MIND. MIND bestaat eind 2018 nog maar uit twee rechtspersonen: de stichting MIND en de vereniging MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid. Binnen het samenwerkingsverband MIND vinden de thema's en activiteiten steeds meer geïntegreerd plaats. Zo heeft MIND aandacht besteed aan onderwerpen als een mentaal gezonde jeugd, wachtlijsten, het voorkomen van depressie en een goed familiebeleid, waarbij samenhangende acties plaatsvonden op het terrein van o.a. fondsenwerving, onderzoek, voorlichting, hulpverlening en belangenbehartiging.

We hebben enkele mooie en succesvolle evenementen georganiseerd om aandacht te vragen voor openheid rondom psychische problemen bij jongeren (o.a. Last Man Standing en het Open MIND Diner) en op verschillende manieren aandacht besteed aan de rol van familie en naasten van mensen met psychische aandoeningen (o.a. tijdens de MIND Familie- en naastendag).

Daarnaast hebben we ons hard gemaakt voor regionale oplossingen van wachtlijsten. We hebben samen met de staatssecretaris de website Kiezen in de ggz gelanceerd waar informatie over zorgaanbieders en wachttijden te vinden is. Ook hebben we gepleit voor de invoering van een doorzettingmacht bij gemeenten voor mensen en gezinnen waar psychische zorg dringend geregeld moet worden, maar waar mensen vastlopen in het systeem. We hebben aandacht besteed aan de probleemsituatie van mensen met verward gedrag en ingezet op een landelijk netwerk van preventieve interventies zoals goede huisvesting, dagbesteding, zelfregiecentra en herstelacademies.

Ook in 2018 zijn er nieuwe projecten gestart o.a. op het terrein van e-health, regionale voorzieningen, zorgstandaarden en een mentaal gezonde jeugd.

We merken dat MIND een toonaangevende speler is geworden in de ggz. Het lukt steeds beter om vanuit het cliënten- en familieperspectief veranderingen in het beleid af te dwingen. De uitdaging voor de komende jaren is om meer zichtbaar te zijn en invloed te hebben in het publieke en sociale domein. Hierbij wordt de expertise van alle afdelingen binnen MIND (belangenbehartiging, fondsenwerving, voorlichting, telefonische hulpverlening, lotgenotencontact, marketing en communicatie) zo goed mogelijk en op integrale wijze ingezet.

In 2018 is de basis voor 'wij zijn MIND' nog steviger geworden en het synergetische effect zal de komende jaren alle ruimte krijgen om nog verder te groeien.

Marjan ter Avest
Directeur MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid

Beleid

Lijn 1 Kwaliteit van zorg

Kernboodschap

Cliënten en hun naasten hebben recht op tijdige beschikbaarheid van kwalitatief goede en veilige ggz-zorg. De zorg sluit aan op de klachten, wensen en behoeften van de cliënt. De ervaringskennis van de cliënt en zijn naasten is hierbij uitgangspunt. De zorg is transparant, zodat cliënten en hun naasten goede keuzes kunnen maken voor een passende behandeling en zorgaanbieder.

Speerpunten	Verslag 2018
<i>Relationele zorg. Professional-nabijheid</i>	
Doel: Professionele nabijheid wordt gezien als kritische succesfactor in de zorg.	Met de leden van MIND hebben we gezocht naar een manier om relationele zorg verder te brengen. Relationele zorg is een term die lastig te omschrijven is. Daarom hebben we ervoor gekozen om in een theaterstuk te laten zien wat relationele zorg is. Er is een theaterstuk ontwikkeld en voor 3 verschillende doelgroepen is er een try-out verzorgd. We zetten ons ervoor in dat dit theaterstuk bekendheid krijgt, zodat het stuk op diverse plaatsen getoond wordt.
<i>Wachlijsten</i>	
Doel: Een concrete en integrale aanpak van de wachtlijstproblematiek op regionaal en lokaal niveau, zowel binnen het zorg- als het sociale domein, met passende zorg en ondersteuning voor de cliënt als uitgangspunt.	MIND heeft intensief deelgenomen aan de landelijke stuurgroep wachttijden en mede vormgegeven aan de vervolgaanpak wachttijden 2018-2019. Hierdoor is in 2018 in bijna alle regio's een regionale taskforce wachttijden ontstaan. Daarnaast zijn verdiepende trajecten gestart op speerpunten van MIND: wachttijdbegeleiding, doorzettingsmacht bij complexe casuïstiek, specifieke cliëntgroepen en inzet ervaringsdeskundigheid. Ook via de politiek (Tweede Kamer) en media heeft MIND druk op de ketel gezet. Ten slotte heeft MIND activiteiten ondernomen voor werving en ondersteuning van cliëntvertegenwoordigers in regionale taskforces. Alle inspanningen hebben in 2018 geleid tot meer inzicht in de wachttijdproblematiek en een sterker gevoel van urgentie in de politiek en bij landelijke en regionale partners. Maar overall is nog geen sprake van kortere wachttijden. In sommige regio's is sprake van constructieve samenwerking; in andere regio's nemen zorgaanbieders en/of zorgverzekeraars nog onvoldoende verantwoordelijkheid
<i>Keten in Crisiszorg</i>	
Doel: Zorgen dat mensen adequate en integrale zorg krijgen zodat crisissen voorkomen worden, dan wel menswaardig in crisissen wordt omgegaan met cliënten en naasten, opdat zij uiteindelijk de regie over hun leven kunnen (her)nemen.	MIND heeft meegewerkt aan de ontwikkeling van de Generieke Module Acute Psychiatrie (GMAP). Op 29 maart 2017 hebben relevante organisaties de uitkomsten van de werkgroep geautoriseerd, op basis waarvan deze is gepubliceerd op www.ggzstandaarden.nl . Bij de zorginkoop door zorgverzekeraars bij ggz-zorgaanbieders voor 2019 is gebleken dat er interpretatieverschillen zijn met betrekking tot uitvoering conform de GMAP. Ook lijken de financiële, budgettaire en personele consequenties van de invoering van de GMAP groter te zijn dan eerder ingeschat door partijen. De inschrijving van de GMAP in het register is uitgesteld. MIND heeft zich ervoor ingezet om zo snel mogelijk de GMAP alsnog in te schrijven. Naast het ontwikkelen van de GMAP als zorgstandaard, heeft MIND in 2018 samen met andere partijen ook gewerkt aan de ontwikkeling van een andere wijze van bekostiging en zorginkoop.
<i>Zichtbaarheid familie- en cliëntenorganisaties in basis-ggz.</i>	
Doel: Meer zichtbaarheid geven aan patiënten- en familieorganisaties bij huisartsen, praktijkondersteuners	In 2018 is MIND aanwezig geweest bij een aantal congressen om meer zichtbaarheid te geven aan MIND en aan de leden.

ggz (POH-ggz) en gemeentelijke sociale teams.	Dit was het congres van de LHV voor de huisartsen, Kwaliteit in de basis ggz en het congres van de NHG. Daarnaast is er een onderzoek gedaan naar hoe huisartsenpraktijken aankijken tegen de waarde van patiënten- en familieorganisaties. Helaas was de respons te laag om hier eenduidig een beeld uit te kunnen destilleren.
<i>Suïcidepreventie</i>	
Doel: Erkennen van de belangrijke rol van (regionale) cliënten- en naastenorganisaties in suïcidepreventie. Deze organisaties versterken in hun bijdrage aan suïcidepreventie en zorgen voor inbedding van expertise vanuit cliënten- en naastenperspectief bij suïcidepreventie.	Er is een werkgroep suïcidepreventie gestart met deelnemers uit de achterban; de werkgroep heeft een plan voor activiteiten in 2019 opgesteld. Er is een regulier overleg met 113 zelfmoordpreventie gestart dat zich met name richt op samenwerking rond initiatieven van ervaringsdeskundigen. MIND heeft in politiek en media aandacht gegeneerd voor de sterke stijging van het aantal jongeren dat suïcide pleegt. Daarbij is verbinding gelegd met algemene tekortkomingen in de jeugdhulp (wachtlijsten, expertteams en doorzettingsmacht). MIND participeert in het onderzoek van 113 naar suïcide en jongeren; daarbij is de inbreng van ervaringsdeskundige jongeren en naasten geborgd en is het cliëntperspectief in de onderzoeksopzet versterkt.

Overige onderwerpen	Verslag 2018
Reduceren en registreren dwang en drang	De staatssecretaris heeft op 21 december 2017 tijdens het VAO ggz in de Tweede Kamer toegezegd te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de mate en soort dwangmaatregel, per instelling, per regio begeleid door een analyse van de ontwikkelingen en duiding in de context, openbaar te maken. Bovendien heeft hij op 16 januari jl. tijdens de plenaire behandeling van de Wet verplicht ggz in de Eerste Kamer toegezegd om het gebruik van ARGUS-data in regelgeving vast te leggen. In maart en april is overleg geweest met VWS om te kijken hoe dit conform de nieuwe privacywetgeving uitgevoerd kan worden. Voor de lange termijn (2021) is waarschijnlijk een oplossing gevonden. Voor de korte termijn heeft MIND met succes gelobbyd voor het implementeren van een werkwijze zodat alle zorgaanbieders per 2018 weer op een uniforme manier Argus registreren.
Implementatie Wet verplichte ggz	Het ministerie van VWS en het ministerie van Justitie en Veiligheid hebben een ketenprogramma opgesteld om de implementatie van de wet te bevorderen. De wet introduceert een aantal nieuwe producten zoals een zorgkaart, zorgplan en correspondentietussen de verschillende actoren in de wet. Om dit soepel te laten verlopen zijn er informatieproducten ontwikkeld die vervolgens in een ICT-programma kunnen worden ingebouwd. MIND heeft zich met name gericht op het informatieproduct 'eigen plan van aanpak'. Dit plan mag een cliënt nog opstellen om verplichte zorg af te wenden. Oorspronkelijk staat in de wet dat dit een vrije vorm mag hebben. Toch hebben wij ons ingezet om een handreiking te ontwikkelen, zodat dit ook in 2019 kan worden getoetst in regionale bijeenkomsten. Daarnaast hebben we met de overige 150 informatieproducten meegeschreven en meegelezen. In het eerste kwartaal van 2018 zijn de proeftuinen (4 regio's) van de Wet Verplichte ggz gestart. In deze proeftuinen wordt alvast geoefend met de samenwerking van de betrokken partijen in het veld rondom de cliënt die mogelijk gedwongen zorg nodig heeft, of al gedwongen zorg krijgt. Met betrokken partijen wordt de ggz bedoeld, gemeente (burgemeesters) en politie/OM. In een bestuurlijk overleg heeft MIND met succes afgedongen dat ook

	<p>cliënten- en familieorganisaties mee kunnen draaien in de proeftuin.</p>
<p>Kwaliteitsstatuut (implementatie en evaluatie)</p>	<p>Eind 2017 en in het eerste kwartaal van 2018 is het kwaliteitsstatuut geëvalueerd. Onder ons ggz-panel is een meldactie van MIND uitgezet rondom de regiebehandelaar. De uitkomsten van deze meldactie (circa 600 reacties) zijn ingebracht bij de evaluatie. De evaluatie heeft geleid tot een nieuwe versie van het kwaliteitsstatuut, het kwaliteitsstatuut 1.1. Aangezien in 2020 het kwaliteitsstatuut naar alle waarschijnlijk grondig moet worden aangepast is er voor gekozen om nu alleen kleine wijzigingen door te voeren. Grootste winstpunt van deze evaluatie voor MIND is dat partijen akkoord zijn om de informatie van het statuut in te laden in de website 'Kiezenindeggz.nl'.</p> <p>In 2018 is besloten dat de evaluatie van het kwaliteitsstatuut een aantal problemen niet heeft opgelost: zoals de wachttijden en administratieve lasten. Daarom hebben partijen besloten het onderwerp op de meerjarenagenda te plaatsen van het Kwaliteitsinstituut. In 2019 zal het statuut verder door ontwikkeld worden.</p>
<p>Doorontwikkeling NKO tot Kwaliteitsinstituut voor de ggz</p>	<p>Samen met onze leden hebben we actief meegedacht bij de oprichting van Akwa. Er zijn diverse bijeenkomsten belegd met onze achterban om onze eigen standpunten vorm te geven. We hebben het ggz-panel benaderd om input te geven op de doorontwikkeling van ROM. Dit heeft geleid tot een visiedocument over ROM. Deze visie hebben we tijdens de invitational conference over Akwa ingebracht.</p>
<p>Implementatie zorgstandaarden</p>	<p>De implementatie van de zorgstandaarden hebben in 2018 uitstel gehad omdat er besloten is geen enkele zorgstandaard in te dienen voor het register. Eind 2018 en begin 2019 zullen de implementatieplannen opnieuw ontwikkeld worden door Akwa.</p>
<p>Voeden van zorgverzekeraars bij hun zorginkoopbeleid met inbreng vanuit ervaringskennis</p>	<p>Er hebben diverse gesprekken plaatsgevonden met afzonderlijke zorgverzekeraars over hun inkoopbeleid; daarbij zijn inhoudelijke aandachtspunten vanuit cliëntperspectief ingebracht en is ook een impuls gegeven aan het betrekken van cliënten en naasten bij het regionaal inkoopbeleid.</p> <p>MIND heeft zowel in media als in bilateraal contact met Menzis een positief-kritische reactie gegeven op het nieuwe inkoopbeleid van Menzis, waarbij meer gekeken wordt naar resultaten van behandeling</p>
<p>Kwaliteit van huisartsenzorg</p>	<p>MIND is uitgenodigd om deel te nemen aan de expertgroep in het kader van het project 'Verdere ontwikkeling functie POH-ggz'. Tijdens de eerste bijeenkomst bleek dat partijen uit het veld wel consensus hadden om het functieprofiel en het competentieprofiel van de POH-ggz te actualiseren. Maar er was geen consensus over de positionering van het kwaliteitsregister voor de POH-ggz. Hier is in 2018 een aantal bestuurlijke overleggen over geweest. Het ziet er naar uit dat het traject in 2019 weer opgestart kan worden. Voor MIND is dat een goede kans om een aantal speerpunten rondom de huisartsenpraktijk te laten landen in het functie en competentieprofiel (zoals ervaringsdeskundigheid en het betrekken van familie en naasten).</p>

<p>Goede (preventieve) forensische psychiatrie (inclusief jeugd)</p>	<p>MIND heeft meegewerkt aan de totstandkoming van de ketenveldnorm 'levensloopfunctie en beveiligde zorg'. Onder meer door het organiseren van focusgroepen met cliënten en naasten is het cliëntperspectief in de ketenveldnorm versterkt.</p> <p>MIND heeft daarnaast vast laten leggen dat de principes van de ketenveldnorm verbreed zullen worden toegepast in de zorg voor mensen die (primair) een gevaar voor zichzelf vormen. De bereidheid van andere partijen om deze verbreding daadwerkelijk voor elkaar te krijgen is echter gering.</p>
<p>Farmacie; psychofarmaca; speciale aandacht voor verantwoorde afbouw van medicatie</p>	<p>De werkgroep Psychofarmaca, bestaande uit afgevaardigden vanuit lidorganisaties en relevante gremia in het veld, heeft zich in 2018 ontwikkeld tot een steeds meer proactief ingestelde groep die zich bezighoudt met actualiteiten binnen psychofarmaca. Via een opgesteld strategieplan zijn verschillende acties uitgezet en contacten gelegd.</p> <p>Onderwerpen die in 2018 hebben gespeeld, dan wel nog actueel zijn:</p> <p>Concretiseren van werkwijze en doelen van de werkgroep In kaart brengen van partners en andere stakeholders Afbouw antidepressiva (ontwikkeling Consensusdocument met veldpartijen, in navolging op landelijk taperingstrips-discussie). Signalen vanuit de achterban inzake voorschrijven zonder bijsluiter, mogelijkheden van online bestellen van psychofarmaca zonder recept Vergoeding van langer werkende medicatie voor ADHD</p> <p>Dit heeft concreet geleid tot: Oplevering Multidisciplinair document Afbouw SSRI's & SNRI's (werktitel Consensusdocument afbouw antidepressiva) met veldpartijen, in navolging op landelijke taperingstripsdiscussie). Van begin maart tot medio april is het conceptdocument breed uitgezet voor commentaar. Dit is in de tweede helft van april verwerkt tot een nieuwe versie, die ter autorisatie is voorgelegd aan de betrokken partijen (waaronder MIND) en is geaccordeerd. Vervolgens zijn het Zorginstituut, het ministerie van VWS en Zorgverzekeraars Nederland geïnformeerd, met als doel om aan de lopende discussie over (de financiering van) afbouw een impuls te geven. Er is veel media-aandacht voor dit onderwerp geweest document (onder andere Argos besteedde er drie afleveringen aan).</p> <p>Versterking van het netwerk in het veld rondom psychofarmaca (kennismaking en versterking contacten apothekers, huisartsen, Patiëntenfederatie NL, CBG, Lareb). verbreden van de werkgroep met nieuwe leden (ADF-stichting)</p>

Lijn 2 Kwaliteit van leven

Kernboodschap

Uitgangspunt is het sociaal model. Een gezonde levensstijl, zinvolle activiteiten of werk, een sociaal netwerk en goede huisvesting zijn leidend. Dit geldt zowel voor mensen die in de wijk wonen als mensen in de intramurale zorg. Waar nodig is (specialistische) zorg, een beschermde omgeving en/of ondersteuning bij zelfredzaamheid en participatie beschikbaar. Alle actoren werken samen; we laten geen mensen tussen wal en schip vallen. Ieder mens, en ook de mens met een psychische kwetsbaarheid, heeft het recht om op zelfgekozen wijze zijn eigen leven in te richten en te participeren in de samenleving. De eventueel benodigde zorg, ondersteuning en faciliteiten sluiten aan op de individuele behoeftes en wensen.

Speerpunten	Verslag 2018
<i>Kwaliteit van leven</i>	
Doel: de eigen regie op alle levensdomeinen; systemen en voorzieningen zijn zodanig ingericht dat het mogelijk is om eigen regie te voeren en naar eigen mogelijkheden en behoeften mee te doen in de samenleving. Waar hulp van anderen nodig is, staat de hulpverlener naast de persoon in kwestie en ondersteunt hij de persoon in zijn of haar doelen (respectvolle bejegening en een bottom-up denk- en werkwijze)	<p>MIND is een van vormgevers van de Meerjarenagenda beschermd wonen en maatschappelijke opvang die in mei 2018 is vastgesteld. De inbreng van MIND is vooral zichtbaar in de onderdelen ervaringsdeskundigheid, betrokken omgeving, cliëntondersteuning, participatie en continuïteit van zorg. De uitvoering van de meerjarenagenda is met forse vertraging gestart. In het najaar is MIND wel begonnen met een inventarisatie van goede voorbeelden en ondersteuningsbehoeften bij beleidsparticipatie door cliënten en naasten.</p> <p>MIND heeft in 2018 met GGZ Nederland, VNG en ZN een werkwijzer medisch noodzakelijk verblijf ontwikkeld. De Werkwijzer geeft aan hoe de overgang van klinische opname naar beschermd wonen of thuis moet plaatsvinden. Kern daarvan is een goede overgang van zorg naar het sociale domein en tijdige hulp om de diverse levensdomeinen 'op orde' te krijgen.</p>
<i>Arbeid</i>	
Doel: Inbreng ervaringsdeskundigheid bij deskundigheidsbevordering medewerkers UWV, afspraken met UWV over betere communicatie en betere bejegening van onze achterban, meer cliëntondersteuning voor mensen die te maken hebben met UWV of Diensten Werk en Inkomen, leden en RCO's krijgen erkenning, ruimte en middelen voor hun rol bij re-integratie van psychisch kwetsbare mensen.	<p>Met een drietal regionale organisaties en de ADF stichting is een traject doorlopen voor het aangaan van een raamcontract met UWV voor werkfittrajecten. Deze procedure is in een kennisdocument vastgelegd. Het kennisdocument is in de regionale kennisbank opgenomen.</p> <p>Daarnaast is op 24 mei '18 een convenant getekend tussen 10 partijen waaronder UWV, GGZ Nederland en Divosa om de onderlinge samenwerking te verbeteren en daarmee meer mensen met psychische aandoeningen aan een (betaalde) baan te helpen.</p>

Overige onderwerpen	Verslag 2018
Randvoorwaarden realiseren voor kleinschalige wooninitiatieven, waar cliënten/familie een leidende rol in vervullen.	Er is samen opgetrokken met kleinschalige wooninitiatieven in de succesvolle belangenbehartiging om toegang voor ggz-cliënten tot de Wlz te krijgen. Die samenwerking wordt ook voortgezet in het implementatietraject van de wetswijziging.
De Vernieuwingsbeweging vanuit de triade in de verblijfzorg op de agenda zetten en richting geven	De visie op langdurende intramurale zorg is leidraad geweest voor de belangenbehartiging rond toegang tot de Wlz. Dit heeft ertoe geleid dat noties als ontwikkeling en kwaliteit van leven goed verankerd zijn in het wetsvoorstel. Ook in de ontwikkeling van zorgprofielen zijn deze noties ingebracht.
• Onze visie op langdurende intramurale zorg uitventen:	

<p>betekenisvol leven als uitgangspunt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Co creatie: vanuit de triade vernieuwing in de praktijk stimuleren en vormgeven • Inbreng kwaliteitstrajecten ggz in Wmo en Wlz • Inbreng in vernieuwings-agenda's Wlz van VWS 	<p>Toetsing en verbetering van kwaliteit is een van de thema's binnen de meerjarenagenda BW en MO. De meerjarenagenda zelf is te zien als een (levensbreed) kader voor kwaliteit.</p> <p>Op het gebied van kwaliteitstrajecten Wlz hebben weinig activiteiten plaatsgevonden; in 2018 lag de focus nog op het wetstraject voor de toegang tot de Wlz.</p>
<p>Voortzetting Schakelteam mensen met verward gedrag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toerusting achterban voor lokale plannen van aanpak. • Doorzettingsmacht, Crisiskaart, time-outvoorziening en landelijk meldnummer/meldpunt (inclusief Jeugd). • Acute ggz 	<p>Via enkele bijeenkomsten, bilaterale contacten, website en nieuwsbrief heeft MIND de regionale en lokale achterban regelmatig geïnformeerd.</p> <p>MIND heeft via diverse wegen getracht invloed uit te oefenen op de besluitvorming over het vervolg op het schakelteam. Het uiteindelijke voorstel van de betrokken ministeries en VNG hiervoor bevat een aantal elementen waar MIND voor gepleit wordt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verbinding met andere regionale tafels/dossiers • Minder nadruk op het (stigmatiserende) begrip 'verward gedrag' • Blijvende en misschien wel grotere aandacht voor preventie <p>De regionale doorzettingsmacht is in 2018 niet gerealiseerd. MIND is er wel in geslaagd om het draagvlak hiervoor geleidelijk aan te verbreden, onder meer door de doorzettingsmacht systematisch te agenderen bij relevante dossiers (jeugdhulp, wachttijden, langdurende zorg). Dit moet in 2019 leiden tot concreet beleid. MIND is intensief betrokken geweest bij de plannen van het schakelteam voor de doorontwikkeling van de crisiskaart. Dit heeft geleid tot een verbreding van het concept voor een grotere doelgroep (hulpkaart) met daarbinnen aandacht voor de ggz-specifieke variant van de crisiskaart.</p> <p>De doorontwikkeling en verdere 'uitrol' van de crisiskaart/hulpkaart zal vanaf 2019 plaatsvinden in een ZONMW-traject. Mede dankzij het pleidooi van MIND is de aandacht voor time-outvoorzieningen toegenomen en ontwikkelen diverse regio's daar nieuwe initiatieven voor. Het schakelteam en later staatssecretaris Blokhuis hebben zich verbonden aan een landelijk meldnummer voor niet-acute (wel urgente) meldingen. MIND heeft hier sterk voor gelobbyd. De regionale meldpunten die overal worden ingericht zullen hiervoor de basis vormen.</p>
<p>Onafhankelijke cliëntondersteuning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen en uitdragen visie op brede cliëntondersteuning • Beïnvloeden beleid VWS en gemeenten 	<p>Dankzij lobby van MIND is de EPA-doelgroep specifiek opgenomen als doelgroep in het programma cliëntondersteuning van VWS. Andersom is cliëntondersteuning een van de speerpunten geworden in de meerjarenagenda BW en MO. Het verspreiden van visie en goede voorbeelden van cliëntondersteuning heeft vooral plaatsgevonden in een aantal projecten.</p>
<p>Brede implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een beperking</p>	<p>MIND LP participeert in de VN-Alliantie met Ieder(-In), Per Saldo, Coalitie voor Inclusie, LFB. Wij organiseerden een bijeenkomst voor MIND-achterbanorganisaties om ook specifiek aandacht te besteden aan burgers met een psychische kwetsbaarheid in relatie tot het VN Verdrag. Daarnaast hebben wij een trainer voorgedragen voor het toerusten van ervaringsdeskundigen m.b.t. hun rol bij de implementatie van het Verdrag.</p>
<p>Goede (preventieve) zorg voor dak- en thuislozen (ggz) (inclusief jeugd).</p>	<p>Dit is opgenomen in de meerjarenagenda BW en MO. Preventie krijgt vooral inhoud in de thema's wonen, participatie en schuldenproblematiek. MIND is in 2018 op dit onderwerp steeds meer gaan samenwerken met de Werkplaats COMO en Federatie Opvang.</p>

Lijn 3 Jeugd en psychische kwetsbaarheid

Kernboodschap

Zorg en ondersteuning voor kinderen en jongeren met een psychische kwetsbaarheid en psychische problemen is dichtbij, tijdig, kwalitatief goed, passend en op maat beschikbaar. Samenwerking binnen en tussen de verschillende domeinen, waarbij de toekomstwensen en participatie centraal staan (opleiding, werk), is uitgangspunt en de continuïteit is geborgd. Jongeren zelf en hun ouders zijn vanzelfsprekend betrokken bij alle facetten van, en op alle momenten in, het zorgproces.

Speerpunten	Verslag 2018
Versterken van de kinder- en jeugdlobby: landelijk en regionaal.	MIND is partner in het landelijke programma Zorg voor de Jeugd en vertegenwoordigt daar, samen met LOC en Iederin, de kinderen/jongeren/ouders. Op regionaal niveau is gewerkt aan de versterking van de contacten en gestart met het werven van een regio-ambassadeur voor het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd.
Verbeteren en versterken van de positie van kinderen en ouders; regionaal en landelijk.	
Acceptatie vergroten voor kinderen met ontwikkelingsproblemen.	Onderdeel van de lobbystrategie.
Verbeteren van informatievoorziening en zichtbaarheid van ondersteuning en ervaringskennis.	Inzetten van jongeren en ouders aan overlegtafels en bijeenkomsten.
KOPP beter bij gemeenten onder de aandacht brengen.	Binnen actielijn 1 (Toegang en preventie) van het programma Zorg voor de Jeugd, waarvan MIND trekker is, is er expliciet aandacht gevraagd voor deze doelgroep. De VNG is tevens partner in dit programma.

Overige onderwerpen	Verslag 2018
Preventie en vroegsignalering	
Ondersteuning (KOPP/KVO) kinderen en jongeren	Speciale aandacht voor deze groep binnen het programma Zorg voor de Jeugd gecreëerd.
Passende zorg en ondersteuning	
Passende zorg die beschikbaar en bereikbaar is, ook als het gaat om complexe problemen	Realisatie en monitoring van Regionale Expertteams Jeugd. Dit behoeft nog veel aandacht in 2019.
Privacy van het kind en het gezin worden gerespecteerd	Deelname traject Privacy goed geborgd (multidisciplinair).
Goede (continuïteit van) zorg voor 18+	Aansluiting bij lobby voor (onderzoek naar) verhoging leeftijdsgrens voor jeugdhulp (21 jaar), deelname aan verkennend onderzoek hiernaar en deelname aan de verdiepingssessies 18-/18+ georganiseerd door VWS. Daarnaast actief aandacht gevraagd voor deze kwetsbare groep in andere overleggen gelinkt aan dit onderwerp (bijvoorbeeld ggz in de Wlz).
Implementatie en voortzetting lobby Doorzettingsmacht	Continu is er aandacht gevraagd voor dit onderwerp binnen het programma ZvdJ. Gedeeltelijk is er aan de doorzettingsmacht tegemoet gekomen door VNG in de oprichting van de Regionale Expertteams (RET's). In september verscheen echter het onderzoek van Significant naar de snelheid en effectiviteit waarmee de gemeenten in Nederland hiermee aan de slag zijn gegaan, hieruit bleek dat ongeveer 70% van de opgezette teams alleen toegankelijk zijn voor professionals en gemeenten en niet voor ouders. Dit heeft geleid tot enige ophef en een nieuwe impuls om de doorzettingsmacht in <i>alle</i> gemeenten en voor iedereen te organiseren.
Stem geven	
Shared decision making en inzet ervaringsdeskundigheid in de jeugdhulp	Continue inpluggen van dit vertrekpunt in de landelijke overleggen heeft geleid tot steeds meer uitnodigingen voor ouders en jongeren in de trajecten en overleggen die lopen. Toch blijft dit een

	aandachtspunt waar steeds vanuit MIND op geattendeerd moet worden.
Belangenbehartiging/ beleidsparticipatie van en voor jongeren in lokaal/regionaal beleid	Er is in 2018 steeds meer toegewerkt naar betrekken van de regionale en lokale organisatie ten aanzien van de belangenbehartiging.
Structureel vormgeven achterbanraadpleging jongeren en ouders	De interne werkgroep Jeugd heeft een aantal keer vergaderd en daarnaast online meegedacht over de lopende zaken rondom jeugd. Via Sharepoint is een aantal vragen/oproepen actief uitgezet en zijn de leden die niet vertegenwoordigd zijn in de werkgroep betrokken. In 2019 zal de werkgroep worden doorontwikkeld naar expertcommissie Jeugd.

Lijn 4 Systemen, wetten en randvoorwaarden

Kernboodschap

MIND zet zich in algemene zin in voor de beste zorg en een goede kwaliteit van leven voor mensen met psychische problemen of kwetsbaarheid in een samenleving die eigen kracht en diversiteit omarmt en waar mensen met psychische kwetsbaarheid gelijke kansen hebben om te participeren en zich te ontplooiën. Om dit te kunnen bewerkstelligen zijn de juiste randvoorwaarden nodig. Randvoorwaarden die in veel gevallen breder zijn dan alleen de ggz en die in ieder geval breder zijn dan de afzonderlijke thema's waar MIND zich sterk voor maakt: zaken zoals de financiering van de zorg, het stelsel en diverse wetten en regelgeving op het gebied van zorg en in het sociale domein.

Speerpunten

Gezamenlijke lobby en belangenbehartiging (Trekker: bureau MIND)

Speerpunten	Verslag 2018
<i>Gezamenlijke lobby en belangenbehartiging</i>	
Doel: Kamerleden weten ons te vinden en wij hen / goed netwerk	Eind 2017 en begin 2018 verlieten veel van onze vaste aanspreekpunten de Tweede Kamer, of veranderden van portefeuille, zoals Mona Keijzer, Sharon Dijkstra, Linda Voortman, Corinne Ellemeet, maar ook Pia Dijkstra en Vera Bergkamp. We hebben daarom veel tijd geïnvesteerd in kennismakingsgesprekken en om nieuwe Kamerleden bij te praten over knelpunten voor ggz-cliënten/naasten op de strategische dossiers van MIND.
Doel: Kamerleden maken zich hard voor onze knelpunten, en/of dienen moties in of stellen Kamervragen	Doorzettingsmacht – volwassenen Wachlijsten in de ggz Jeugd (toegang, doorzettingsmacht) Personen met verward gedrag Dwangmaatregelen Toegang WLZ In aanloop naar AO's in de Tweede Kamer hebben we kamerleden beholpen met moties indienen en schriftelijke vragen stellen. Kamerleden weten ons te vinden met vragen. Onze inhoudelijke inbreng wordt door kamerleden meegenomen in hun speeches, of MIND wordt genoemd.
Doel: Wij dragen zo mogelijk ervaringsverhalen aan die aan politieke onderwerpen een gezicht geven	Ervaringsverhalen worden altijd meegenomen in de communicatie met de TK.

Doel: We hebben daadwerkelijk iets binnengehaald.	Zie bovengenoemde campagnelijnen
Doel: We zijn in het nieuws met de belangrijkste knelpunten (om zaken hoger op politieke agenda te zetten daar waar we vastlopen in de lobby of om op nieuwe ontwikkelingen de aandacht te vestigen).	Zie hierboven
<i>Versterking positie lidorganisaties</i>	
Doel: Een stevige en brede toekomstbestendige basis voor cliënten- en familieorganisaties in de geestelijke gezondheidszorg, zowel ten aanzien van de (maatschappelijke) positie en functies als ten aanzien van de financiering en (onderlinge) samenwerking, waarbij geen afhankelijkheid bestaat van één financieringsstroom.	<p>Deze onderwerpen zijn uitvoerig betrokken in de onderhandelingen voor het Hoofdlijnenakkoord ggz 2019 – 2022. Concreet zijn de volgende punten opgenomen in het HLA:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is een concrete toezegging opgenomen over de financiële voorwaarden om vanuit cliënten- en familieperspectief invulling te kunnen geven aan betrokkenheid (en belangenbehartiging) <u>in de regio</u> • Er moeten door gemeenten en zorgverzekeraars afspraken gemaakt worden over de bekostiging van zelfregiecentra en herstelacademies <p>Mede op basis van de afspraken in het HLA is in 2018 een begin gemaakt met het opzetten van een structuur van regionale steunpunten voor de collectieve belangenbehartiging van MIND. In 2018 is deze structuur opgenomen in de statuten van MIND. In 2019 zal de structuur worden uitgerold.</p>
<i>Signaleren en anticiperen op ontwikkelingen in wet- en regelgeving</i>	
<i>Signaleren en anticiperen</i>	
Doel: proactief en strategisch handelen bij nieuwe ontwikkelingen, goed en tijdig informeren en geïnformeerd zijn.	<p>Continu proces</p> <p>We screenen voortdurend nieuws en stukken die naar de Tweede en Eerste Kamer gaan op onze strategische/relevante onderwerpen</p>
<i>Synmind</i>	
Doel: een nieuw online discussie- en consultatieplatform om het eenvoudiger te maken om organisaties en individuele personen te betrekken bij bijvoorbeeld wetgevingstrajecten, het contact met het bureau op uiteenlopende (beleids)onderwerpen te versterken, maar ook de uitwisseling van standpunten en inzichten tussen de leden (en stakeholders) onderling te vereenvoudigen.	Via Synmind hebben we inbreng van de leden gevraagd op het concept werkplan 2019.
<i>Training stelsel en belangenbehartiging</i>	
Doel: het vergroten van de kennis en vaardigheden van de leden en medewerkers op het gebied van het zorg(verzekerings)stelsel, politiek en stakeholders en de lobby binnen dit speelveld.	<p>In het eerste kwartaal van 2018 heeft MIND samen met PGO support een tweedaagse training op maat gegeven, over het zorgstelsel: Zvw, jeugdhulp, WMO, WLZ etc.</p> <p>Daarnaast hebben we samen met Van Belang en Partners, een tweedaagse training gegeven op het gebied van strategische lobby op lokaal/regionaal niveau. Hoe werkt de gemeenteraad etc. Maar ook: hoe verbind je lokale en regionale thema's slim met landelijke thema's? En wat is ieders rol daarin?</p> <p>Samen met PGO Support en Samen Sterk zonder Stigma hebben we een mediatraining gegeven voor mensen die in de praktijk al media ervaring hebben, maar beter het woord willen kunnen voeren.</p>

Overige onderwerpen	Verslag 2018
<p>Het stelsel, schotten, verkokering Zvw, Wlz, Wmo, financiering, risicoverevening en -selectie</p>	<p>Het eerste half jaar van 2018 heeft voor een belangrijk deel in het teken gestaan van de onderhandelingen voor het Hoofdlijnenakkoord ggz 2019-2022 (HLA).</p> <p>Een meelesgroep uit de leden van MIND heeft gedurende het gehele traject over de periode van begin april 2018 tot begin juli 2018 voortdurend kritisch meegekeken naar en meegedacht over de conceptteksten, aanvullende punten ingebracht en de onderhandelaars voorzien van informatie en concrete suggesties. De primaire inzet van MIND was gericht op het in het akkoord opnemen van "haakjes" om de inbreng van onze belangen in de afzonderlijke trajecten te kunnen borgen.</p> <p>Een zeer wezenlijk punt was voor MIND de betrokkenheid van de gemeenten (VNG) bij dit HLA. Omdat het ondoenlijk is om met iedere individuele gemeente over alle onderwerpen afzonderlijke afspraken te maken, was het HLA een uitgelezen kans om in ieder geval een landelijk kader voor de afspraken in de regio vast te leggen. Helaas heeft de VNG in 2018 geen mandaat gekregen van haar leden om het HLA te ondertekenen. Naar verwachting zal dit in 2019 alsnog gebeuren.</p>
<p>Toekomst nieuw zorgstelsel</p>	<p>In het HLA is een haakje opgenomen om te komen tot vormen van integrale bekostiging en in ieder geval de opdracht aan gemeenten en zorgverzekeraars om waar mogelijk te komen tot een samenloop in de financiering van zorg en ondersteuning zodat de cliënten en zorgaanbieders geen last hebben van schotten. Dit biedt voor ons de kans om samen met zorgverzekeraars en gemeenten regionale pilots op te zetten rond integrale persoonsvolgende bekostiging.</p>
<p>Gemeenteraadsverkiezingen 2018</p>	<p>MIND heeft door een financiële tegemoetkoming 8 regionale en landelijke cliënten-/familieorganisaties in staat gesteld om politieke bijeenkomsten te organiseren op weg naar de gemeenteraadsverkiezingen, waarbij de sociale en maatschappelijke positie van burgers met een psychische kwetsbaarheid voor het voetlicht werd gebracht.</p>
<p>Doorontwikkeling DBC-structuur ggz</p>	<p>Het in 2016 ingezette traject van de NZa om te komen tot een nieuwe toekomstbestendige productstructuur per 2020 is in 2018 in een impasse geraakt. Onder regie van VWS is getracht tot een oplossing te komen. In 2019 zal dit verder worden opgepakt. Geconcludeerd moet in ieder geval worden dat de nieuwe productstructuur waar ook MIND voorstander van is, naar alle waarschijnlijkheid niet eerder dan per 2022 zal kunnen worden ingevoerd.</p>
<p>Structurele financiering voor inzet ervaringsdeskundigen in de ggz</p>	<p>In nauwe samenspraak met de Vereniging van Ervaringsdeskundigen is met de NZa en andere partijen bekeken hoe op korte termijn invulling kan worden gegeven aan de structurele bekostiging. Helaas heeft dat ook in 2018 nog niet tot concrete resultaten geleid. Wel zijn de eerdere afspraken wederom bevestigd in het HLA.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De inzet en betrokkenheid van ervaringsdeskundigen is prominent aanwezig in dit hoofdlijnenakkoord. Naast afzonderlijke punten is algemeen opgenomen: "Partijen stimuleren de inzet van ervaringsdeskundigen o.a. in opleidingen, behandelingen en ondersteuning van cliënten": Dit vormt onder meer een basis voor de betrokkenheid van de MIND Academy bij de verdere uitwerking van de afspraken • De bekostiging van de inzet van ervaringsdeskundigen is meer concreet benoemd en ook de NZa wordt duidelijker op haar rol en verantwoordelijkheid gewezen.

<p>Structurele financiering voor betrekken familie en naasten in de ggz</p>	<p>Ook dit punt is betrokken bij de onderhandelingen voor het HLA. De volgende afspraken zijn opgenomen in het HLA:</p> <ul style="list-style-type: none">• Opgenomen in de tekst: gemeenten vergoeden mantelzorgondersteuning• In de tekst worden onder meer respijtvorzieningen en psycho-educatie expliciet genoemd in het kader van de zelfstandige hulpvraag van familie en naasten. Ook is daarbij opgenomen dat over de bekostiging hiervan afspraken dienen te worden gemaakt.
---	---

Vereniging MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid

Netwerkorganisatie

Binnen MIND is in 2017 samen met de achterban de discussie op gang gebracht om te komen tot een structuur van de vereniging, in samenhang met de bredere beweging MIND, die recht doet aan de veranderende rol en positie van de cliënten- en naastenorganisaties, de verdergaande decentralisatie van de zorg en het toenemende belang van het sociaal domein. Om op deze ontwikkelingen goed te kunnen inspelen is een structuur nodig waarbij de focus meer komt te liggen op de regio en op de organisaties die in de regio het collectieve belang van cliënten en naasten kunnen behartigen. De discussie over de gewenste structuur van MIND is in 2018 voortgezet.

Regiokamer

De Regiokamer is het samenwerkingsverband van de regionale cliënten- en familieorganisaties. In de zomer van 2018 is het onderzoeksrapport van Jeannet Klooker beschikbaar gekomen, waarbij aangegeven wordt op welke wijze de regionale samenwerking en afstemming met het landelijke (MIND-)niveau verder tot ontwikkeling gebracht kan worden. Het vervolg is de instelling van een projectgroep, onder leiding van de voorzitter van de Regiokamer, die in het najaar van 2018 werk heeft gemaakt van voorstellen om tot een verdere regionalisering van MIND te komen, met een synergetische dynamiek tussen het regionale en landelijke niveau. In 2019 zal vorm worden gegeven aan de uitwerking en implementatie van de vormgeving en het samenspel tussen het regionale en landelijke niveau.

Vooralsnog zijn de regionale cliënten-/familieorganisaties via de Kerngroep vertegenwoordigd in de ALV van MIND Landelijk Platform. Na 2018 zal wellicht gewerkt gaan worden met een vertegenwoordiging van MIND-regio's.

Kamer Cliëntenraden

In de bijeenkomsten van de Kamer Cliëntenraden zijn een scala aan actuele onderwerpen aan de orde geweest. In 2018 zijn o.a. de volgende onderwerpen behandeld: Het inkoopbeleid van zorgverzekeraars, de nieuwe WMCZ, het bereiken van de ambulante achterban door de cliëntenraden, de Wet Verplichte ggz, de zich ontwikkelende samenwerking met de Kamer Familieraden, Intensive Home Treatment, de relatie tussen zorgverschaling en de personeelstekorten, de rol van cliëntenraden bij de implementatie van kwaliteitsstandaarden, etc.. Via de Kerngroep van de Kamer wordt de inbreng vanuit de cliëntenraden in de ALV van MIND Landelijk Platform vormgegeven.

Kamer Familieraden

In 2018 heeft de KFR twee bijeenkomsten gehouden en hebben we daarnaast met drie workshops bijgedragen aan de MIND Familie- en naastendag op 6 oktober. Op 6 april is bij MIND een contactdag geweest waarbij we met de leden gesproken hebben over de nieuwe koers van de Kamer Familieraden. Naast voorzitter Roelf Scholma zijn het bestuur en de werkgroep omgevormd tot een Kernteam, dat in de loop van het jaar met diverse leden is uitgebreid. We willen meer verbinding tussen de leden en meer digitaal uitwisselen via Sharepoint. Ook zijn we in de loop van het jaar als Kernteam op meer plekken vertegenwoordigd geweest bij MIND-trajecten die over familie/naasten gaan en bij het Kwaliteitsinstituut. Vanuit beleid is uitleg gegeven over de Governance bij MIND en de positie van de Kamer Familieraden. We blijven als Kamer onderdeel van MIND. De landelijke dag is gehouden bij Reinier van Arkel op 15 juni. De dag stond in het teken van de Wet Verplichte ggz en gasten waren o.a. iemand van het Schakelteam, politie, Mental Health First Aid en Door en Voor over de crisiskaart.

Bijlage 1 Afkortingen

ALV	Algemene Leden Vergadering of Algemene Leveringsvoorwaarden
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur (regels van de overheid)
AO	Ambtelijk Overleg (met tweede kamer commissies)
ART	Active Recovery Triad (Active hersteldriehoek)
AVI	Aandacht voor Iedereen
CQ-Index	Consumer Quality index
Dannenbergrapport	Rapport (en onderzoekscommissie) over beschermd wonen
DBC	Diagnose behandel combinaties
DSM	Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders
EPA	Ernstig psychische aandoeningen
FPG	Fonds Psychische Gezondheid
G32	32 grootste gemeenten
GGZ NL	GGZ Nederland
HAP	Huisartsenpost
HLA	Hoofdlijnenakkoord
IGZ	Inspectie Gezondheidszorg
IPW	Instituut voor Publieke Waarden
IZP	Individueel zorg- en leefplan
J42	42 regio's jeugdhulp
Jggz	Jeugd-ggz
LCR	Landelijke Cliëntenraad
LHV	Landelijke Huisartsenvereniging
LOC	Zeggenschap in zorg
MIND Landelijk Platform	Vereniging MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid
MJP	Meerjarenplan
NJR	Nationale JeugdRaad
NKO	Netwerk kwaliteitsontwikkeling GGZ
NVvP	Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie
NZa	Nederlandse Zorgautoriteit
PGB	Persoonsgebonden budget
PGOsupport	Patiënten en gehandicapten organisaties-support
PGws	Patiënten en Gehandicapten organisaties werken samen
POH-ggz	Praktijk ondersteuner ggz
RCO	Regionale Cliëntenorganisatie
ROM	Routine Outcome Measurement-vragenlijsten
RvT	Raad van Toezicht
SBG	Stichting Benchmark GGZ
SZW	Ministerie van Sociale zaken en werkgelegenheid
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
V&J	Ministerie van veiligheid en justitie
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, welzijn en sport
Wgbo	Wet op geneeskundige behandelingsovereenkomst
Wkkgz	Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg
Wlz	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wvvggz	Wet verplichte ggz
ZiN	Zorginstituut Nederland
Zvw	Zorgverzekeringswet

Bijlage 2 Bestuur MIND Landelijk Platform

Mevrouw L.E. Aalders	Penningmeester
Mevrouw L.G. Bandsma	Bestuurslid
Mevrouw C.T. Feldmann	Bestuurslid
De heer P. Verbraak	Voorzitter

Bijlage 3 Lidorganisaties MIND Landelijk Platform

Angst Dwang en Fobie Stichting ADF-stichting	www.adfstichting.nl
Caleidoscoop	www.caleidoscoop.nl
Depressie Vereniging DV	www.depressievereniging.nl
Ixta Noa	www.ixtanoa.nl
Labyrint-In Perspectief LIP	www.labyrint-in-perspectief.nl
Landelijke Oudervereniging Balans	www.balansdigitaal.nl
Stichting Zelfbeschadiging	www.zelfbeschadiging.nl
Vereniging Impuls	www.impulsdigitaal.nl
Stichting Naast	www.stichtingnaast.nl
Het Zwarte Gat	www.hetzwartegat.nu/
Nederlandse Hyperventilatie Stichting NHS	www.hyperventilatie.org
Nederlandse Vereniging voor Autisme NVA	www.autisme.nl
Stichting Borderline	www.stichtingborderline.nl
Stichting Weerklank	www.stichtingweerklank.nl
Stichting Weet	www.weet.info
Vereniging Manisch Depressieven en Betrokkenen VMDB	www.vmdb.nl
Ypsilon	www.ypsilon.org
Vuurvrouw	www.vuurvrouw.nu/
VvED Ver. Voor Ervaringsdeskundigen	www.vved.org/
De Kamers van MIND Landelijk Platform	De voorzitter en vicevoorzitter van de Kamers nemen deel aan de ALV en hebben ook stemrecht (sinds medio 2018)
Leden Kamer Familieraden	https://mindplatform.nl/over-mind-platform/organisatie/familieraden
Leden Regiokamer	https://mindplatform.nl/over-mind-platform/organisatie/regionale-clientenorganisaties-regiokamer
Leden Kamer Cliëntenraden i.o.	https://mindplatform.nl/over-mind-platform/organisatie/clientenraden

Bijlage 4 Medewerkers MIND Landelijk Platform 2018

Directie

M.J. ter Avest (Marjan) - MT-lid

Bestuur

W.K. van der Scheer (Wilma) - voorzitter

L. Aalders (Lizan) - penningmeester

C.T. Feldmann (Titia) - lid

L. Bandsma (Loes) - lid

W.J. van Minnen (Wim) - lid

Bureaumanagement

A. Janssen (Anne-Marie)

J. de Ruiter (Jacqueline) (P&O)

Afdeling Communicatie

M. Evers (Marije)

N. Geertsma (Nynke)

Afdeling Beleid

M. Drost (Mirjam)

L.D. Frans-Kits (Lotte)

S.M. Makkink (Steven)

M. Roosjen – De Feiter (Marlies)

M.W.E. Tusschenbroek (Menno) - MT-lid

N.M.A.M. Vos de Wael (Nic)

Jelke Martina-Doodkorte – tijdelijke vervanging Marlies

Margriet Paalvast – tijdelijke vervanging Marlies

Afdeling Projecten

I. van Ankorven (Ingrid)

F.G. Goedhart (Cisca) - MT-lid

M. Haitsma (Marieke)

C. van der Hoeven (Christien)

G.K. van Ittersum (Gerda)

J. de Jeu (Jenny)

J. de Jong (Jetske)

C.D. Korporaal (Debora)

B. de Leeuw (Birgitta)

J. Martina-Doodkorte (Jelke)

D. Meijnckes (Dwayne)

M.C. Paalvast (Margriet)

A. Partouns (Astrid)

B. Roelands (Ben) – MT-lid MIND (FPG)

G. Senhorst (Greetje)

M.M. Wollaars (Marieke)

MIND FPG uitvoerders projecten

R. Gorter (Ronald) – directie en MT-lid MIND

G.J. Guldemon (Gert Jan) – MT-lid MIND (FPG)

H. Heuvelman (Heidi)

I. Nijkamp (Iris)

M. Deiman (Marianne)

S. Slotmaker (Sander)

Secretariaat

J. van Logchem (Janny)

J.G. van Ommen (Hanneke)

M. Reckman (Moniek)

I.M. Timmer-Kok (Ingrid)

M. Versluis (Muriël)

I. van Zoeren (Irene)